

EXPUNERE DE MOTIVE
la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și
Reglementare în Comunicații privind condițiile de întocmire și auditare a situațiilor
financiare separate de către Compania Națională Poșta Română - S.A.

1. Introducere

Conform Deciziei președintelui ANCOM nr. 1.363/2019 privind desemnarea furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, Compania Națională „Poșta Română” - S.A. (denumită în continuare *CNPR*) este desemnată, pentru o perioadă de 5 ani, respectiv 2020-2024, ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale. În această calitate, CNPR are obligația să furnizeze, în condițiile stabilite de legislația din domeniul serviciilor poștale, următoarele servicii poștale (serviciile din sfera serviciului universal):

- a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimerilor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv), având ca obiect:
 - 1. trimeri de corespondență, cu excepția trimerilor de corespondență în număr mare;
 - 2. imprimare, cu excepția imprimatelor în număr mare;
 - 3. pachete mici, astfel cum acestea sunt prevăzute în Convenția Poștală Universală și Regulamentul poștei de scrisori, cu excepția pachetelor mici în număr mare;
- b) colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;
- c) distribuirea coletelor poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- d) serviciul de trimitere recomandată având ca obiect trimeri poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a) pct. 1, 2 și 3;
- e) serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect:
 - 1. trimeri poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a) pct. 1, 2 și 3;
 - 2. colete poștale interne și internaționale în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;
 - 3. colete poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- f) colectarea, sortarea, transportul și livrarea cecogramelor interne și internaționale;

g) serviciul de distribuire a taloanelor de plată a drepturilor de protecție socială și a documentelor de informare întocmite de Casa Națională de Pensii Publice la domiciliul beneficiarilor, în situația în care aceștia au optat pentru plata în cont curent sau în cont de card, indiferent de numărul de trimiteri poștale care fac obiectul acestui serviciu.

Conform prevederilor art. 21 din Decizia președintelui ANCOM nr. 1.363/2019, CNPR are obligația să implementeze și să dezvolte un sistem de evidență internă a costurilor suficient de detaliat, astfel încât să fie capabil să identifice costul furnizării individuale a serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal.

De asemenea, potrivit aceleiași dispoziții legale, pe baza acestui sistem de evidență internă, CNPR are obligația de a realiza, în cadrul contabilității interne de gestiune, evidențierea distinctă a activităților din sfera serviciului universal de cele neincluse în sfera serviciului universal.

Totodată, CNPR are obligația ca la implementarea sistemului de evidență contabilă separată și la elaborarea evidențelor contabile separate pe baza acestui sistem să respecte o serie de principii, și anume:

a) principiul cauzalității, conform căruia veniturile și costurile, activele și datoriile vor fi alocate pe componente de cost, servicii și segmente de afaceri (categorii de servicii), în funcție de activitățile sau serviciile care generează respectivele venituri ori costuri, achiziția activelor sau apariția datoriilor;

b) principiul obiectivității, conform căruia alocarea costurilor pe servicii și segmente de afaceri (categorii de servicii) va fi obiectivă și nu va urmări obținerea de beneficii pentru CNPR sau pentru un terț, pentru un produs ori serviciu sau pentru o categorie de produse ori servicii;

c) principiul permanenței metodelor, conform căruia politicile contabile și metodele de evaluare trebuie aplicate în mod consecvent de la un exercițiu financiar la altul; în măsura în care apar modificări ale principiilor contabile, ale metodologiei de alocare a costurilor sau ale politicilor contabile, de natură să genereze un efect semnificativ asupra informațiilor raportate în evidențele contabile curente elaborate pe baza sistemului de evidență contabilă separată, evidențele contabile separate ale anului precedent vor fi retratate în conformitate cu modificările respective, iar impactul retratării asupra contului de profit și pierdere, respectiv asupra bilanțului, va fi prezentat într-o notă la situațiile financiare separate. Efectul modificărilor menționate asupra informațiilor raportate în evidențele contabile separate este considerat a fi semnificativ dacă omisiunea prezentării sau prezentarea eronată a acestor modificări ar putea să influențeze deciziile economice ale utilizatorilor, luate pe baza evidențelor contabile elaborate pe baza sistemului de evidență contabilă separată;

d) principiul transparenței, conform căruia principiile, politicile contabile și metodologia de alocare a costurilor vor permite o înțelegere clară a acestora și a efectelor acestor principii, politici și metodologii asupra evidențelor contabile separate.

De asemenea, conform prevederilor art. 22 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1363/2019, în scopul implementării sistemului de evidență contabilă separată menționat anterior, CNPR are obligația de a utiliza o metodologie care să descrie în detaliu principiile, ipotezele și metodele folosite în dezvoltarea sistemului de evidență contabilă separată și elaborarea evidențelor contabile pe baza acestui sistem, metodologie ce va respecta principiile mai sus menționate.

Potrivit aceluiași norme legale, metodologia va fi întocmită anual și va fi transmisă ANCOM cu cel puțin 3 luni înainte de data transmiterii evidențelor contabile separate, ANCOM putând impune, în anumite condiții, modificarea acesteia.

În plus, CNPR are obligația de a furniza evidențele contabile pe baza sistemului de evidență contabilă separată până la data de 14 august a fiecărui an pentru anul anterior, cu respectarea condițiilor de auditare și întocmire a evidențelor contabile separate stabilite de autoritatea de reglementare. În ceea ce privește auditarea evidențelor contabile separate, Decizia președintelui ANCOM nr. 1363/2019 stabilește faptul că aceasta trebuie realizată de către un auditor independent, în condițiile și conform procedurii stabilite prin decizie a președintelui ANCOM, pe cheltuiala CNPR.

2. Obiectul reglementării

Prezentul proiect de decizie are ca obiect stabilirea unor cerințe privind conținutul metodologiei de dezvoltare a sistemului de evidență contabilă separată și elaborare a evidențelor contabile separate realizată de CNPR, detalierea obligațiilor privind dezvoltarea sistemului de evidență internă a costurilor și elaborarea situațiilor financiare separate impuse CNPR prin Decizia președintelui ANCOM nr. 1.363/2019, precum și stabilirea condițiilor de auditare a situațiilor financiare separate întocmite de CNPR.

Situațiile financiare separate sunt principalul instrument de monitorizare a respectării obligațiilor tarifare impuse furnizorului de serviciu universal (în particular de fundamentare în funcție de costuri a tarifelor), de monitorizare a sustenabilității furnizării serviciului universal poștal de către furnizorul desemnat, precum și de monitorizare a eventualelor subvenții încrucișate între serviciile din sfera serviciului universal, pe de o parte, și celelalte servicii (poștale sau nepoștale) prestate de CNPR, pe de altă parte.

3. Metodologia de dezvoltare a sistemului de evidență contabilă separată

Metodologia de dezvoltare a sistemului de evidență contabilă separată are scopul de a descrie metodele, principiile, ipotezele și sursele de date folosite pentru elaborarea situațiilor financiare separate.

În acest sens, în cuprinsul metodologiei vor fi prezentate serviciile incluse în fiecare dintre cele 3 segmente de afaceri, respectiv servicii din sfera serviciului universal, alte servicii poștale, alte servicii non-poștale, vor fi descrise principiile și politicile contabile generale, precum și principiile de recunoaștere în contul de profit și pierdere a veniturilor și cheltuielilor, respectiv de recunoaștere în bilanț a activelor, respectiv datorilor.

De asemenea, vor fi incluse informații privind sursele de date folosite pentru dezvoltarea sistemului de evidență internă a costurilor, precum și modul de obținere și prelucrare a datelor respective, în vederea fundamentării informațiilor cuprinse în cadrul situațiilor financiare separate ce urmează a fi elaborate în baza Metodologiei.

Întrucât pentru determinarea numărului trimiterilor poștale din anumite categorii de trimiteri (de exemplu: numărul de trimiteri de corespondență francate cu timbre, depuse la cutiile poștale stradale, diferențiat pe tip și treaptă de greutate, sau traficul poștal internațional al poștei de scrisori sosite în România) este necesară eșantionarea, este necesară descrierea detaliată a metodelor de eșantionare folosite în vederea estimării numărului trimiterilor poștale pe trepte de greutate, a timpilor alocați pentru activitățile necesare în vederea furnizării fiecărui serviciu, precum și modul de testare a acurateței și consecvenței metodelor de eșantionare (respectiv metodele folosite pentru determinarea mărimii eșantionului, locațiile folosite pentru eșantionare, extrapolarea datelor rezultate din eșantionare etc.).

Baza de cost folosită pentru întocmirea situațiilor financiare separate va fi costul istoric, iar metoda de calculație a costurilor ABC ("Activity Based Costing"), care presupune alocarea cheltuielilor pe activități pe baza inductorilor de resurse, iar apoi alocarea pe servicii, în funcție de inductorii de activități. Identificarea celor mai potriviți inductori de resurse, respectiv de activități, reprezintă una dintre componentele esențiale ale metodologiei, așa încât acestea vor fi prezentate

în cadrul metodologiei la un nivel de detaliu suficient, astfel încât să poată fi demonstrată respectarea principiilor cauzalității și obiectivității.

De asemenea, Metodologia va include și prezentarea modului de calcul al capitalului mediu angajat, precum și descrierea metodelor utilizate pentru alocarea componentelor acestuia pe segmente de afaceri.

Totodată, potrivit proiectului de decizie supus consultării publice, date fiind condițiile și circumstanțele actualei desemnări a CNPR ca furnizor de serviciu universal, Metodologia nu va mai trebui să cuprindă și descrierea detaliată a metodelor de alocare a costurilor și veniturilor pe centre de cost, aceste informații fiind necesare strict în contextul compensării costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

4. Situațiile financiare separate

Pe baza *Metodologiei*, CNPR va întocmi, anual, situațiile financiare separate care vor cuprinde: situația capitalului mediu angajat pe segmente de afaceri (Anexa nr. 2 din proiectul de Decizie), veniturile, cheltuielile operaționale și rezultatul operațional pe segmente de afaceri (Anexa nr. 3 din proiectul de Decizie), precum și situații detaliate privind costurile unitare, veniturile și profitabilitatea pentru fiecare dintre serviciile poștale incluse în sfera serviciului universal, situația costurilor directe, indirecte și comune prezentată separat pentru serviciile din sfera serviciului universal și respectiv serviciile din afara sferei serviciului universal (Anexa nr. 4 din proiectul de decizie) și reconcilierea între contul de profit și pierdere din componența situațiilor financiare separate și contul de profit și pierdere statutar (Anexa nr. 5 din proiectul de Decizie).

De asemenea, situațiile financiare separate vor conține și notele explicative și politicile contabile utilizate, în vederea detalierii informațiilor prezentate în situațiile financiare.

Valoarea costului mediu ponderat al capitalului (CMPC) aferentă serviciilor din sfera serviciului universal va fi stabilită de către ANCOM, pe baza unui model CAPM (Capital Asset Pricing Model). Orice modificare a valorii costului mediu ponderat al capitalului va fi transmisă CNPR cu minim două luni înaintea expirării termenului pentru transmiterea situațiilor financiare separate anuale.

5. Auditarea situațiilor financiare separate

Situațiile financiare separate vor fi însoțite de raportul auditorului independent, necesar în vederea obținerii unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare separate sunt lipsite de denaturări semnificative.